

Pesach 5772 w łęczńskiej synagodze

Data dodania: 2012-04-06 00:00:00

Link: <https://mail.leczna.pl/aktualnosci/pesach-5772-w-leczynskiej-synagodze>

Muzeum Regionalne w Łęcznej zaprasza do obejrzenia nowej aranżacji ekspozycji związanej z Pesach (inaczej Święto Wyjścia lub Święto Przaśników) - najważniejszym i najstarszym świętem w tradycji judaizmu, upamiętniającym najbardziej znamienne i tajemnicze wydarzenie w historii ludu Izraela: wyjście Żydów z Egiptu pod wodzą Mojżesza w XIII w. p.n.e.

Zanim jednak do tego doszło, w Egipcie działy się rzeczy niezwykle, zjawiska świadczące o szczególnej opiece Boskiej nad Żydami. Faraon Ramzes XII wiele razy obiecywał temu narodowi wolność, ale za każdym razem odwoływał swe obietnice. Biblia mówi o dziesięciu plagach, jakie spadły na kraj faraona. Ostatnią i najstraszniejszą była śmierć wszystkich pierworodnych. Plaga ta nie dotknęła jedynie Żydów, gdyż Bóg, ustami Mojżesza, ostrzegł ich i zgodnie z Boskim poleceniem pomazali oni krwią jednorocznego baranka odrzwia i progi swych domostw. Anioł Śmierci wędrując przez ziemie faraona omijał oznaczone domy (w języku hebrajskim pesach znaczy „omijać”). W noc poprzedzającą ucieczkę, po zjedzeniu posiłku z owego baranka przyprawionego gorzkimi ziołami i zabranii przaśnych placków, Żydzi pośpiesznie wyruszyli w drogę. W pogoń za nim ruszyła potężna, dobrze uzbrojona armia egipska. I znów dzięki Boskiej Opatrzności, Żydom udało się przejść Morze Czerwone, a armia prześladowców została zatopiona. Pesach upamiętnia te niezwykle wydarzenia. Początkowo obrzędy pesachowe ograniczały się do ofiary baranka i trwały jeden dzień. Pozostałe dni nazywały się chag ha-macot, „święto macy”. Nakaz spożywania macy przez siedem dni, a także oczyszczenia domu z wszelkiego zakwasu był zawsze ściśle przestrzegany. Maca (chleb wolności, chleb ubogich) miała przypominać Żydom o ucieczce z Egiptu, kiedy nie mieli oni czasu na wypieczenie chleba. W czasach nowożytnych Pesach stał się świętem rodzinnym, celebrowanym w domu (Źródło: Ninel Kameraz - Kos, „Pesach” [w:] „Święta i obyczaje żydowskie”, Warszawa, 1997 r., s. 55-58).

W łęczńskiej synagodze zaprezentowano głównie przedmioty używane podczas uczy sederowej przebiegającej w określonym porządku (hebr. seder – porządek), podczas której spożywa się symboliczne potrawy mające przypominać biesiadnikom ciężki los przodków w niewoli egipskiej oraz noc ich wyzwolenia. Wśród nich znalazły się m.in. srebrne pucharki kidduszowe z napisem Pesach, porcelanowy talerz na macę, kufelki i kieliszki na pejsachówkę z napisem Pesach (użyczone ze zbiorów Muzeum Wsi Lubelskiej), talerze sederowe (m.in. porcelana, Karlsbad, przed 1918 r.; fajans, Chodzież, 1921-1936; drewno, Izrael), w tym jeden z inskrypcją: „Błogostawiony Ty Panie, Boże nasz, Królu Wszechświata, który uświęciłeś nas przykazaniami swymi i nakazałeś nam jeść macę”. Wieczera sederowa kończy się życzeniem, podkreślającym wieczną tęsknotę i chęć powrotu do ojczyzny: Le szana haba bi-Jeruszalaim – „Przyszłego roku w Jerozolimie”.

Aranżacja ekspozycji: Anetta Chrzanowska

Źródło: Muzeum Regionalne w Łęcznej